

Број: I-ОП-1-774/14
Дана: 18. марта 2015.
Нови Сад

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ЕНЕРГАНА“ СОМБОР

Милете Протића 14
25000 Сомбор

Након утврђивања свих релевантних чињеница и околности у поступку по притужби О. О. из Сомбора, Покрајински заштитник грађана је утврдио постојање неправилности у раду Јавног комуналног предузећа „Енергана“ Сомбор, те сагласно члану 42. Покрајинске скупштинске одлуке о Покрајинском заштитнику грађана – омбудсману („Сл. лист АПВ, бр. 37/2014, 40/2014 – испр. и 54/2014), јавном предузећу упућује

МИШЉЕЊЕ

Јавно комунално предузеће „Енергана“ Сомбор поступало је супротно законским прописима када је подносиоца притужбе задужило обавезом плаћања фиксних трошкова цене испоруке топлотне енергије, од првог обрачунског периода након 1. јула 2014. године, с обзиром на то да је именовани истог дана отказао уговор о продаји топлотне енергије са јавним предузећем, када је и престао његов статус купца.

С обзиром на то да сматра да се утврђена неправилност, односно њена последица, може отклонити, омбудсман јавном предузећу упућује и

ПРЕПОРУКУ

Јавно комунално предузеће „Енергана“ Сомбор сторнираће сва потраживања која на име фиксних трошкова цене испоруке топлотне енергије има према подносиоцу притужбе од првог обрачунског периода након 1. јула 2014. године, осим оних које је подносилац притужбе добровољно платио, те ће обуставити будућа задуживања.

Јавно комунално предузеће „Енергана“ Сомбор обавестиће Покрајинског заштитника грађана о предузетим мерама, у року од 15 дана од дана пријема овог мишљења и препоруке.

Образложење

Покрајинском заштитнику грађана обратио се О.О. из Сомбора, ул., притужбом на рад ЈКП „Енергана“ Сомбор због неправилности учињених по упућеном отказу уговора о продаји топлотне енергије, односно захтеву за искључење са дистрибутивног система.

Подносилац притужбе наводи да је на упућени отказ уговора о снабдевању топлотном енергијом купаца О.О. и А.Ц. - власника станова који се налазе у згради на наведеној адреси, од 2. априла 2014. године, ЈКП „Енергана“ Сомбор, као надлежни енергетски субјект, Скупштини станара зграде на предметној адреси доставило одговор по допису број I-1195/14 од 7. маја 2014. године, у којем је изразило спремност да удовољи захтевима за искључење уз напомену да није у могућности да прихвати одговорност за евентуалне примедбе на квалитет грејања у осталим становима, те је захтевало сагласност осталих станара зграде, која је истог дана достављена (заведено у јавном предузећу под бројем U-1196/14). Пре почетка грејне сезоне, купци који су отказали уговор ангажовали су „Коларић плус“ д.о.о, привредно друштво које обавља делатност инсталирања, доградње, адаптације, одржавања и поправке грејних система, које је 10. октобра 2014. године извршило одвајање два стана од постојеће инсталације централног грејања. Без обзира на престанак уговорног односа и искључење са инсталације централног грејања, јавно предузеће је подносиоцу притужбе доставило рачун за октобар месец 2014. године, а правница јавног предузећа га је усмено обавестила да се фиксни трошкови грејања морају плаћати без обзира што се не користе услуге, те му је 1. децембра 2014. године предала примерак дописа енергетског субјекта од 11. јула 2014. године, у којем се наводи да се не може уважити захтев за искључење, за који подносилац тврди да га раније није примио, као и да не садржи потпис директора и печат јавног предузећа.

У прилогу притужбе, подносилац је доставио копије:

- дописа са одговором јавног предузећа број I-1195/14 од 7. маја 2014. године, у којем се наводи да је, по више добијених захтева за тотално искључење са система грејања корисника О.О. и А.Ц., потписаних и оверених од стране О.О. и Скупштине станара, увидом у техничке могућности, ЈКП „Енергана“ спремна да удовољи поменути захтевима уз напомену да није у могућности да прихвати одговорност за евентуалне примедбе на квалитет грејања у осталим становима (М.К.). У закључку дописа наводи се да је, пре приступања искључењу станова са система грејања, потребно да Скупштина станара достави сагласност осталих станара зграде, а да поново прикључење станова на систем грејања изискује захтев и накнаду закупа капацитета;
- одговора председника Скупштине станара на допис јавног предузећа број I-1195/14 од 7. маја 2014. године, који је у јавном предузећу заведен под бројем U-1196/14 од 7. маја 2014. године, у којем се наводи да је Скупштина станара сагласна да се О.О. и Ц.А. одвоје са система грејања у згради, уз потписе пет станара зграде;

- изјаве „Коларић плус“ д.о.о. да су радови на одвајању два стана од постојеће инсталације централног грејања на објекту стамбена зграда у Сомбору, извршени 10. октобра 2014. године од стране овог привредног друштва;
- дописа јавног предузећа бр. I-3019/14 од 20. новембра 2014. године упућеног подносиоцу притужбе, у којем се наводи да је ЈКП „Енергана“ Сомбор дана 11. јула 2014. године, под бројем И-1794/14 упутила допис Скупштини станара зграде у којем је одговорено на допис Скупштине станара од 7. маја 2014. године;
- допис јавног предузећа број И-1794/14 од 11. јула 2014. године, којим се Скупштина станара зграде Сомбор, обавештава да се не може уважити захтев за одвајање са система испоруке топлотне енергије за стан О.О. и Ц.А., који не садржи потпис директора и печат јавног предузећа у потпису, а на којем је печатом јавног предузећа потврђено да је О.О. исти примио 1. децембра 2014. године;
- дописа од 28. новембра 2014. године, насловљеног као „Допуна раскида уговора о испоруци топлотне енергије“, којим је подносилац притужбе обавестио јавно предузеће да је на упућени захтев за раскид уговора о испоруци топлотне енергије (тотално искључење) јавно предузеће одговорило позитивно, да је достављена и сагласност осталих станара како је тражено, те да је по испуњењу законских услова извршено искључење стамбених јединица са система даљинског грејања на адреси , чији су власници О.О. и А.Ц., од стране правног лица овлашћеног за извршење предметних радова. Између осталог, подносилац притужбе је навео и да је 25. новембра 2014. године извршио уплату износа од 2.925,00 динара, те је тиме измирио сва потраживања јавног предузећа;
- налога за уплату износа од 2.925,00 динара од 25. новембра 2014. године, који садржи ознаку јавног предузећа „плаћено“;
- извода из аналитичке картице стања задужења, уплата и салда подносиоца притужбе и јавног предузећа, за период од 15. јула 2013. до 20. новембра 2014. године.

Ради потпунијег утврђивања чињеничног стања, омбудсман је позвао подносиоца притужбе да достави копију отказа уговора, односно захтева за искључење од 2. априла 2014. године, те се истовремено обратио јавном предузећу захтевом за изјашњење о наводима притужбе.

На упућени захтев, подносилац притужбе је доставио тражену копију отказа уговора, односно допис заведен у ЈКП „Енергана“ Сомбор под бројем У-806/14 од 2. априла 2014. године, из чије садржине је омбудсман несумњиво утврдио да је предмет дописа отказ уговора о снабдевању топлотном енергијом, односно захтев за искључење са система грејања купаца О.О. и А.Ц..

У изјашњењу ЈКП „Енергана“ Сомбор, упућеном омбудсману по допису број I-103/15 од 15. јануара 2015. године, наводи се да је кориснику О.О. омогућено искључење са испоруке топлотне енергије за грејну сезону 14/15 јер је испунио захтеве за појединачно искључење, те доставио сагласност Скупштине стамбене зграде, а за искључење су постојали технички услови. Међутим, тарифним системом за испоруку топлотне енергије који је почео да се примењује од 1. јула 2012. године, ступио је на снагу нови систем обрачуна који примењује

ЖКП „Енергана“, по којем се цена за испоруку топлотне енергије обрачунава на следећи начин: током 12 месеци за фиксни део трошкова (прикључна снага), која се плаћа независно од потрошње и регистрована потрошња у грејној сезони по мерној јединици, варијабилни трошак. У даљем тексту наведени су износи за обрачуну цену за испоруку топлотне енергије, у складу са сагласношћу Градског већа на Одлуку о образовању цена испоруке топлотне енергије, објављеној у Службеном листу Града Сомбора број 3/2013, те да због тога не постоји могућност ослобађања од плаћања фиксних трошкова.

Законом о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 88/2011) утврђено је да је производња и дистрибуција топлотне енергије комунална делатност, односно делатност од општег интереса у смислу прописа о заштити потрошача (члан 2). Одлука скупштине јединице локалне самоуправе, која прописује општа и посебна права и обавезе вршилаца комуналне делатности и корисника комуналних услуга непосредно се примењује на све уговорне односе вршилаца комуналне делатности са корисницима комуналних услуга као општи услови пословања (члан 13 став 2).

Одлуком о условима и начину снабдевања топлотном енергијом („Сл. лист општине Сомбор, бр. 10/2006) прописано је да је купац топлотне енергије свако правно или физичко лице, којем енергетски субјект на основу писаног уговора испоручује топлотну енергију (члан 9). Уколико уговор о испоруци, односно снабдевању топлотном енергијом није склопљен у писменој форми, сматра се, да је уговорни однос између енергетског субјекта и купца настао даном почетка испоруке топлотне енергије. У овом случају су енергетски субјект и стварни корисник топлотне енергије недвосмислено одговорни за настале обавезе снабдевања топлотном енергијом у складу са одредбама ове одлуке (члан 33 став 2). Уговор о снабдевању топлотном енергијом се склапа на неодређено време, осим ако се енергетски субјект и купац не договоре другачије. Купац може писмено отказати уговор о снабдевању топлотном енергијом са отказним роком до 90 дана, али не у току грејне сезоне. Енергетски субјект уважава раскид са првим следећим обрачунским периодом. Ако на једном предајном месту топлоту преузима више купаца, отказ важи само, ако су сви купци писмено отказали уговор, односно уколико постоје техничке могућности за појединачно искључења купца са заједничког места преузимања топлотне енергије. Уколико се купац топлотне енергије поново одлучи за снабдевање топлотном енергијом на истом предајном месту, у року који је краћи од 12 месеци од претходног искључења, мора пре поновног укључења отклонити све недостатке због којих је био искључен, као и изравнати све фиксне трошкове снабдевања, које би плаћао, да му је топлотна енергија била непрекидно испоручивана. Уколико је купац искључен са система даљинског грејања дуже од 12 месеци, за ново прикључење плаћа све трошкове прикључења као и нови купац (члан 35).

Чланом 23. Тарифног система за обрачун топлотне енергије и услуга („Сл. лист општине Сомбор, бр. 10/2006) прописано је да купац мора измирити фиксни део трошкова испоруке топлотне енергије, независно од потрошње, односно за време у којем му је била прекинута испорука топлотне енергије по члану 70. Одлуке о условима снабдевања, који прописује

разлоге због којих енергетски субјект може да обустави испоруку топлотне енергије по претходној опомени.

Законом о облигационим односима прописано је да трајни дуговински однос свака страна може прекинути отказом, ако време трајања дуговинског односа није одређено. Отказ мора бити достављен другој страни, може се дати у свако доба, само не у невреме. Поверилац има право да захтева од дужника оно што је доспело пре него што је обавеза престала протеклом рока или отказом (члан 358).

С обзиром на горе наведено чињенично стање и цитиране одредбе законских прописа, Покрајински заштитник грађана је утврдио да је подносилац притужбе отказао уговор о продаји топлотне енергије у складу и на начин прописан законом и општим актима јединице локалне самоуправе, с обзиром на то да је предметни уговорни однос представљао трајни дуговински однос чије време трајања није било одређено, а који је отказан ван грејне сезоне, односно не у невреме, са прописаним отказним роком, уз плаћање свих обавеза доспелих до отказа. Технички услови за појединачно искључење су постојали, што изричито потврђује и ЈКП „Енергана“ Сомбор у одговору Скупштини станара зграде на упућени отказ, односно у изјашњењу о наводима притужбе достављеном омбудсману, а физичко искључење стана купца извршено је пре почетка грејне сезоне.

Сагласно наведеном, уговорни однос између енергетског субјекта и купца отказан је најкасније 1. јула 2014. године, када су престале и све обавезе из уговора и статус подносиоца притужбе као купца топлотне енергије.

На непостојање обавезе подносиоца притужбе да након отказа уговора плаћа фиксне трошкове указује и одредба градске одлуке која прописује обавезу купца који се поново одлучи за снабдевање топлотном енергијом на истом предајном месту, да изравни све фиксне трошкове снабдевања, *које би плаћао да му је топлотна енергија била непрекидно испоручивана*. Такође, одредбом Тарифног система обавеза плаћања фиксног дела трошкова испоруке топлотне енергије, независно од потрошње, постоји само у случају обуставе испоруке топлотне енергије од стране енергетског субјекта.

С обзиром на законско правило по којем ко изврши исплату знајући да није дужан платити, нема право да захтева враћање, изузев ако је задржао право да тражи враћање или ако је платио да би избегао принуду, омбудсман сматра да не постоји правни основ да подносилац притужбе оствари право на повраћај износа који је платио након 1. јула 2014. године, као дана отказа уговора.

С поштовањем,

**ЗАМЕНИК ПОКРАЈИНСКОГ
ОМБУДСМАНА**

Драгомир Секулић